

“ตลาดนัดอิมเกษตร” การขับเคลื่อนงานบริการวิชาการ ด้านส่งเสริมและพัฒนากิจการเกษตร

โดย ดร.สาคร ชินวงศ์ นางสาววิรุฐา ทองสมุทร
นางสาวนพพร เลิศประเสริฐ และนายบพิสิทธิ์ ล่องจ้ำ
สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม กำแพงแสน
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

“ตลาดนัดอิมเกษตร” การขับเคลื่อนงานบริการวิชาการ ด้านส่งเสริมและพัฒนากิจการเกษตร ของศูนย์ส่งเสริมและฝึกอบรมการเกษตรแห่งชาติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

“Im-Kaset Market” Academic Service of Agricultural Extension and Development of
National Agricultural Extension and Training Center (NAETC), Kasetsart University

การประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 58
สาขาส่งเสริมการเกษตรและคหกรรมศาสตร์
ระหว่างวันที่ 5-7 กุมภาพันธ์ 2563

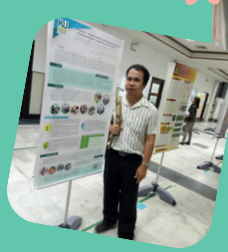
KU
KASETSART
UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ขอรับรองว่าผลงานวิจัย

เรื่อง
"ตลาดนัดอิมเกษตร" การขับเคลื่อนงานบริการวิชาการด้านส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรของศูนย์
ส่งเสริมและฝึกอบรมการเกษตรแห่งชาติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

โดย
ศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร หอมสมุท นพพร เลิศประเสริฐ และ นพสิทธิ์ ทองงำ
ได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
สาขาส่งเสริมการเกษตรและคหกรรมศาสตร์
นำเสนอภาคโปสเตอร์ ในการประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 58
ระหว่างวันที่ 5-7 กุมภาพันธ์ 2563

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศรปราชญ์ อินทวยราษฎร์)
รักษาการแทนรองอธิการบดีฝ่ายวิจัย

ตลาดนัดอิมเกษตร

"อิมใจ อิมท้อง อิมปัญญา พัฒนาความรู้"

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ศึกษาความเป็นมาและแนวทางและการขับเคลื่อนการบริการวิชาการผ่านตลาดนัดอิมเกษตรของสำนักส่งเสริมและฝึกอบรม กำแพงแสน (สฝ.กพส.) เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่าตลาดนัดอิมเกษตรเกิดขึ้นจากความร่วมมือของกลุ่มผู้บริหารและทีมงาน สฝ.กพส. ในช่วงปี 2558 - 2560 ร่วมกับเครือข่ายเกษตรกรรุ่นใหม่ภาคตะวันตกและการประสานงานประสานใจของหน่วยงานภายใน มก. ภาคประชาชน รัฐและเอกชน ร่วมกันพัฒนาและขับเคลื่อนการบริการวิชาการรูปแบบใหม่ที่ชุมชนและสังคม ซึ่งมีกิจกรรม “อิมใจ อิมห้อง อิมปัญญา พัฒนาความรู้” จัดขึ้นครั้งแรกในวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2560 ต่อเนื่องจนถึงปัจจุบันรวม 29 ครั้ง กลไกขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จคือกิจกรรมการประจักษ์งาน (ลกทดลอง) และประชุมเครือข่ายกรรมการฯ ขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่องทุกเดือน โดยใช้กระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาาร่วมกัน ในการจัดทำแผนพัฒนา แผนการปฏิบัติงาน การร่วมวางกลยุทธ์และร่วมดำเนินกิจกรรมสู่ความยั่งยืน แนวทางพัฒนากรอบรูปแบบกระบวนการขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จ ซึ่งเป็นนวัตกรรมที่เกิดขึ้นและสามารถขยายผลสู่ชุมชนต่อไป

คำนำ

สฝ.กพส. เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจหลักในการบริการวิชาการต่อชุมชนสังคม ของ มก. ทำหน้าที่ให้บริการวิชาการด้านส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรทั้งในและต่างประเทศอย่างต่อเนื่องกว่า 3 ทศวรรษ และมีการพัฒนาปรับเปลี่ยนรูปแบบวิธีการและเทคนิคในการบริการวิชาการตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยมุ่งปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมายเป็นสำคัญ ปัญหาสำคัญของเกษตรคือการตลาดสินค้าเกษตร การบริหารจัดการการผลิตและการจัดจำหน่าย รวมทั้งการสร้างเครือข่าย เพื่อการพัฒนา ประอบกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ทุกมิติรวมทั้งการเปลี่ยนสถานะทางของ มก. จึงมีการพัฒนากิจกรรมการบริการวิชาการขององค์กรอย่างเหมาะสม และเป็นประเด็นสำคัญในการศึกษาความเป็นมาและการขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จของการบริการวิชาการรูปแบบใหม่ผ่านตลาดนัดอิมเกษตร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเป็นมาและแนวทางของการบริการวิชาการด้านส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรผ่านตลาดนัดอิมเกษตรของ สฝ.กพส.
2. เพื่อศึกษาการขับเคลื่อนกิจกรรมการให้บริการวิชาการผ่านการตลาดนัดอิมเกษตรของ สฝ.กพส. และแนวทาง การต่อยอดการพัฒนาและการขยายผลสู่ความยั่งยืน

วิธีการวิจัย

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative) โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ประเด็นคำถาม สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และประชุมอภิปรายกลุ่ม คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) จำนวน 45 คน คือ 1) กลุ่มผู้บริหาร สฝ.กพส. ช่วงปี 2556-2560 2) คณะทำงาน/เจ้าหน้าที่กรรมการขับเคลื่อน 3) ร้านค้า 4) ครูอาชีพ 5) ผู้แทนกลุ่มเครือข่าย องค์กร/สถาบันและชุมชน และ 6) ผู้แทนภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนการวิจัย ศึกษาเอกสารวิชาการ กำหนดกลุ่มเป้าหมาย จัดทำเครื่องมือพร้อมปรับแก้ รวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ประชุมอภิปรายกลุ่มและสะท้อนผล วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย ระยะเวลาวิจัย ตุลาคม 2560 ถึง พฤศจิกายน 2562 มีความต่อเนื่องของกิจกรรมเกิน 2 ปี รวม 29 ครั้ง

ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล

- 1) ความเป็นมาของการบริการวิชาการผ่านตลาดนัดอิมเกษตร เกิดขึ้นจาก
 - 1) แนวคิดผู้บริหารและทีมงาน สฝ.กพส. ในการพัฒนาแบบครบวงจร กลุ่มเกษตรกรแบบมุ่งเป้า ผ่านการเรียนรู้รูปแบบใหม่ที่ทันสมัย ใช้ตลาดนำการผลิตแบบ “อิมเกษตร”
 - 2) การสร้างเครือข่ายสามฝ่ายขับเคลื่อน ความร่วมมือกับเครือข่ายศิษย์เก่าของ สฝ.กพส. เกษตรกรรุ่นใหม่ภาคตะวันตก 8 จังหวัด คือ นครปฐม กาญจนบุรี ราชบุรี สุพรรณบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สมุทรสาคร สมุทรปราการ และเพชรบุรี หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน
 - 3) การขับเคลื่อนการทำงานและการพัฒนาาร่วมกัน โดยกำหนดให้เป็นวาระสำคัญของทุกฝ่ายในองค์กรผ่านชุดคณะกรรมการและมีการประชุมอย่างต่อเนื่อง ทำงานแบบการประสานงานประสานใจ

- 2) แนวทางการบริการวิชาการผ่านตลาดนัดอิมเกษตร
 - 1) บริการวิชาการรูปแบบใหม่ มุ่งการเข้าถึงความรู้ไม่เป็นทางการ ง่าย สะดวก รวดเร็วและยืดหยุ่น “อิมใจ อิมห้อง อิมปัญญา พัฒนาความรู้”
 - 2) ให้บริการวิชาการผ่านตลาดนัดอิมเกษตร เป็นบริการรูปแบบใหม่ที่มีแนวคิดความคิดใช้ตลาดนำการผลิต “จากนาสู่หน้าบ้าน” หรือ “ร้าน Share Shop” และมุ่งการแลกเปลี่ยนความรู้ของกลุ่มเครือข่าย เป็นศูนย์กลางองค์ความรู้และการเรียนรู้ด้านการผลิต บริหารจัดการ แปรรูป และการตลาดในพื้นที่ของ มก.

- 3) การขับเคลื่อนกิจกรรมตลาดนัดอิมเกษตร กลไกการขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จ คือการตั้งเป้าหมายที่ชัดเจน การประชุมอย่างต่อเนื่อง ของคณะทำงานและการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง การมีส่วนร่วมจากหน่วยงานความร่วมมือด้วยการ **ประสานงานและประสานใจ** การจัดทำแผนพัฒนาและการกำหนดบทบาทอย่างเหมาะสม และการขับเคลื่อนและกลยุทธ์การพัฒนาที่มีบทบาทผู้นำชัดเจน สร้างความร่วมมือรอบด้าน ทำงานเป็นทีมเดียวกันใช้ความสัมพันธ์ที่ดีมุ่งสู่เป้าหมายที่ชัดเจน

Table 1 Participation in driving Im-Kaset market

Stakeholders	Meeting	Plan	Implement	Lesson learn	Evaluate
NAETC's board	✓	✓	✓	✓	✓
NAETC's staffs	✓	✓	✓	✓	✓
Shops	✓	✓	✓	✓	✓
Vocational teachers	✓	✓	✓	✓	✓
Young Smart Farmers	✓	✓	✓	✓	✓
Kasetsart University	✓	✓	✓	✓	✓
Government sector	✓	✓	✓	✓	✓
Private sector, Public sector	✓	✓	✓	✓	✓

สรุปผลการวิจัย

ตลาดนัดอิมเกษตรเป็นการขับเคลื่อนการบริการวิชาการด้านการเกษตรของ สฝ.กพส. เกิดขึ้นจากความร่วมมือของกลุ่มผู้บริหารและคณะทำงาน ร่วมกับเครือข่ายเกษตรกรรุ่นใหม่ภาคตะวันตกและหน่วยงานเครือข่ายภายใน มก. และภายนอกทั้งภาครัฐเอกชนและภาคประชาชน เป็นการขับเคลื่อนการให้บริการวิชาการในรูปแบบใหม่ผ่านแนวคิด “อิมใจ อิมห้อง อิมปัญญา พัฒนาความรู้” แต่ละครั้งมีจำนวนร้านค้า/ครูอาชีพที่เข้าร่วมกว่า 50 ร้าน และมีกลุ่มลูกค้า/ผู้รับบริการไม่น้อยกว่า 300 คน กลไกขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จ คือ การสร้างความร่วมมือรอบด้าน ทำงานเป็นทีม มีผู้นำที่ชัดเจน มุ่งสู่เป้าหมายเดียวกัน การประชุมขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่องทุกเดือน การร่วมจัดทำแผนพัฒนา วางกลยุทธ์ ร่วมดำเนินกิจกรรมและการถอดบทเรียนเพื่อเรียนรู้ร่วมกัน มีการจัดกิจกรรมต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

ควรศึกษารูปแบบการขับเคลื่อนงานบริการวิชาการด้านการเกษตรสู่ความสำเร็จผ่านตลาดนัดอิมเกษตร ถอดบทเรียนและจัดทำคู่มือการพัฒนา เพื่อเป็นต้นแบบในการต่อยอดขยายผลการให้บริการวิชาการรูปแบบใหม่ในเชิงรุกต่อไป

ติดต่อสอบถาม

**“ตลาดนัดอิมเกษตร” การขับเคลื่อนงานบริการวิชาการด้านส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร
ของศูนย์ส่งเสริมและฝึกอบรมการเกษตรแห่งชาติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**
**“Im-Kaset Market” Academic Service of Agricultural Extension and Development
of National Agricultural Extension and Training Center (NAETC), Kasetsart University**

สาคร ชินวงศ์¹ วิชาวุฒา ทองสมุทร¹ นพพร เลิศประเสริฐ¹ และ นพสิทธิ์ ล่องจำ¹

Sakhon Chinnawong¹, Warittha Thongsamut¹, Nopporn Lertprasert¹ and Noppasit Longja¹

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นมาและแนวทางและการขับเคลื่อนการบริการวิชาการผ่านตลาดนัดอิมเกษตรของสำนักส่งเสริมและฝึกอบรม กำแพงแสน (สฝ.กพส.) เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่าตลาดนัดอิมเกษตรเกิดขึ้นจากความร่วมมือของกลุ่มผู้บริหารและทีมงาน สฝ.กพส. ในช่วงปี 2558-2560 ร่วมกับเครือข่ายเกษตรกรรุ่นใหม่ภาคตะวันตก และการประสานงานประสานใจของหน่วยงานภายใน มก. ภาคประชาชน รัฐและเอกชน ร่วมกันพัฒนาและขับเคลื่อนการบริการวิชาการรูปแบบใหม่สู่ชุมชนและสังคม ซึ่งมีกิจกรรม “อิมใจ อิมท้อง อิมปัญญา พัฒนาความรู้” จัดขึ้นครั้งแรกในวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2560 จนถึงปัจจุบัน 29 ครั้ง กลไกขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จคือกิจกรรมการประชุมทีมงาน (ถกแถลง) และประชุมเครือข่ายกรรมการฯ ขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่องทุกเดือน โดยใช้กระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาร่วมกัน ในการจัดทำแผนพัฒนา แผนการปฏิบัติงาน การร่วมวางกลยุทธ์และร่วมดำเนินกิจกรรมสู่ความยั่งยืน แนวทางพัฒนาควรถอดรูปแบบกระบวนการขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จซึ่งเป็นนวัตกรรมที่เกิดประโยชน์และสามารถขยายผลสู่ชุมชนอื่นต่อไป

ABSTRACT

This qualitative research aims to study background and development of academic services in agricultural extensions throughout Im-Kaset market. The results showed “Im-kaset market” run in collaboration with NAETC’s board and staffs in 2015-2017, young smart farmer network group in western region and other internal organizations of KU, public, government and private sectors to develop academic services of NAETC under the concept “Happy Heart Happy Stomach Happy Brain”. The first activities launched on 18th February 2017 in first week of each month and it was 29 times since then. The factors that drive “Im-Kaset market” successfully are team meeting, network group meeting, learning process and strategic planning for sustainable goal. This research suggests that development plan should come from a model of succession process which is an innovation and can extend to communities in the future.

Key words: Im-Kaset market, academic service

* Corresponding author; e-mail address: eatskc@ku.ac.th

¹สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม กำแพงแสน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตกำแพงแสน นครปฐม 73140

¹The Office of Extension and Training, Kamphaeng Saen, Kasetsart University, Kamphaeng Saen Campus, Nakhon Pathom 73140

คำนำ

การบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (มก.) ในอดีตอยู่ในแผนกส่งเสริมและเผยแพร่ของคณะเกษตร ต่อมาในปี พ.ศ. 2502 มีการจัดตั้งสำนักส่งเสริมและฝึกอบรมซึ่งขึ้นตรงต่อสำนักงานอธิการบดี และในปี พ.ศ. 2511 อาจารย์อินทรีย์ จันทรสถิตย์ อธิการบดีในขณะนั้นได้จัดตั้งหน่วยบำรุงชีพการเกษตรกำแพงแสนขึ้นนำไปสู่การเริ่มต้นของศูนย์ส่งเสริมการเกษตร การทำงานส่งเสริมและฝึกอบรมเพื่อพัฒนาการเกษตรของ มก. มีการจัดกิจกรรมต่างๆ โดยใช้สถานที่วิทยาเขตกำแพงแสนตลอดมา ต่อมาได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลญี่ปุ่น 166 ล้านบาท เพื่อสร้างและพัฒนาอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ในการพัฒนางานด้านส่งเสริมการเกษตร และได้รับอนุมัติจากสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร.0201/24565 เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2525 ให้ใช้ชื่อ “ศูนย์ส่งเสริมและฝึกอบรมการเกษตรแห่งชาติ” (ศูนย์ส่งเสริมฯ) ชื่อภาษาอังกฤษ National Agricultural Extension and Training Center (NAETC) เปิดให้บริการวิชาการเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2524 และต่อมาในปี พ.ศ. 2548 สภามหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์อนุมัติให้ **สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม กำแพงแสน** (สฝ.กพส.) เป็นหน่วยงานมีฐานะเทียบเท่าคณะ และมีภารกิจหลักในการบริการวิชาการของ มก. (สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม กำแพงแสน, 2555)

สฝ.กพส. ให้บริการวิชาการด้านส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรทั้งในและต่างประเทศอย่างต่อเนื่องยาวนานกว่า 3 ทศวรรษ มีการพัฒนาปรับเปลี่ยนรูปแบบวิธีการและเทคนิคในการบริการวิชาการตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นโดยมุ่งปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมายเป็นสำคัญตามผลการศึกษาแนวทางการบริการทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพของศูนย์ส่งเสริมฯ (สิริรัตน์ เศษฐสุมน และคณะ, 2548) และจากการศึกษารูปแบบการบริการวิชาการให้กับชุมชนและสังคมของสถาบันการศึกษาในพื้นที่ภาคกลางตอนล่าง พบว่าภาพของมหาวิทยาลัยในสายตาชุมชน เป็นแหล่งความรู้ให้บริการวิชาการโดยแท้จริง เป็นเครือข่ายขับเคลื่อนทางวิชาการที่สามารถสนับสนุนข้อมูลทางวิชาการให้กับองค์กรต่างๆ เป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่ประชาชนทุกกลุ่มและเป็นศูนย์เครือข่ายเรียนรู้ระหว่างประเทศ (สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม กำแพงแสน, 2553) นอกจากนี้ยังพบว่าผู้รับบริการของ สฝ.กพส. มีความคาดหวังในระดับมากที่สุด ส่วนผู้ให้บริการมีความพร้อมเพียงระดับมาก องค์กรมีความพร้อมในการให้บริการวิชาการในระดับหนึ่งแต่สามารถพัฒนาสู่องค์กรที่เป็นเลิศให้มีความพร้อมตามความต้องการของผู้รับบริการได้อีก ซึ่งมีความจำเป็นในการพัฒนาตามลำดับ คือ ระบบและวิธีการในการบริการวิชาการ องค์กรความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรเพื่อการเรียนรู้และการพัฒนา ความเชื่อมั่นต่อการเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาสู่อนาคตและการกำหนดเป้าหมายขององค์กรบริการวิชาการเพื่อพัฒนาให้มีความพร้อม (สาคร ชินวงศ์และคณะ, 2560) ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงภายนอกที่สำคัญคือสถานการณ์ด้านการเกษตร สังคมและเศรษฐกิจการเกษตรและความก้าวหน้าของเทคโนโลยี การสื่อสารและการคมนาคมที่ทันสมัยในยุคโลกาภิวัตน์ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในทุกมิติอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว จึงเป็นประเด็นที่ท้าทายขององค์กรบริการวิชาการในการปรับตัวเชิงรุกเพื่อความมั่นคงในอนาคต

การศึกษาและข้อค้นพบข้างต้นประกอบกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อองค์กรคือการเปลี่ยนสถานภาพของ มก. จากมหาวิทยาลัยของรัฐเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ตามพระราชบัญญัติ มก. พ.ศ. 2558 นั้น ทำให้คณะผู้บริหาร สฝ.กพส. ในขณะนั้น (พ.ศ. 2556-2560) นำโดย นายเพิ่ม สุรักษา และคณะ มีนโยบายการพัฒนาองค์กรบริการวิชาการเชิงรุกตามวิสัยทัศน์และในฐานขององค์กรหลักที่มีภารกิจในการ

บริการทางวิชาการด้านการส่งเสริมและพัฒนากษตรของ มก. เป็นหน่วยงานกลไกสำคัญในการนำภูมิปัญญาองค์ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตรสู่การพัฒนาชุมชนและสังคม ซึ่งมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาภาคการเกษตรของประเทศไทย ประกอบกับจากการทำงานร่วมกับชุมชนและเกษตรกรพบว่า ปัญหาสำคัญของเกษตรกรไม่ใช่การผลิต แต่เป็นการตลาดสินค้าเกษตร การจัดการผลผลิตและการจำหน่าย ซึ่งเกษตรกรไม่มีการวางแผนและการจัดการตลอดห่วงโซ่อุปทาน รวมทั้งมีปัญหาดิจิทัลด้านการสร้างเครือข่ายการตลาดสินค้าเกษตร ในขณะเดียวกันการพัฒนาเกษตรกรด้วยบริการวิชาการของ สผ.กพส. มีศิษย์เก่าจำนวนมากที่มีศักยภาพในการถ่ายทอดองค์ความรู้เพื่อขยายผล โดยพัฒนาให้เป็นครูอาชีพสร้างโอกาสให้ตนเอง และรวมกลุ่มพัฒนาให้มีความสามารถสู่เกษตร 4.0 จึงได้มีการศึกษาพัฒนากิจกรรมการบริการวิชาการขององค์กรอย่างเหมาะสม โดยมีการวางแผนและดำเนินงาน **“โครงการบริการวิชาการผ่านตลาดนัดอิมเกษตร สผ.กพส.”** ขึ้น ซึ่งเป็นประเด็นที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาความเป็นมาและการขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จของการให้บริการวิชาการด้านการเกษตรรูปแบบใหม่ผ่านตลาดนัดอิมเกษตรของ สผ.กพส.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเป็นมาและแนวทางของการบริการวิชาการด้านส่งเสริมและพัฒนากษตรผ่านตลาดนัดอิมเกษตรของ สผ.กพส.
2. เพื่อศึกษาการขับเคลื่อนกิจกรรมการให้บริการวิชาการผ่านตลาดนัดอิมเกษตรของ สผ.กพส. และแนวทางการต่อยอดการพัฒนาและการขยายผลสู่ความยั่งยืน

วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative) ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) คือ กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการบริการวิชาการผ่านตลาดนัดอิมเกษตรของ สผ.กพส. รวบรวมข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจงโดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ประเด็นคำถาม ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก การประชุมอภิปรายกลุ่ม รวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบด้วยเทคนิคการจับประเด็น การจดบันทึก การใช้ตารางสรุปผล และเทคนิค mind map คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจง มีผู้ให้ข้อมูลหลักรวมจำนวน 45 คน ดังนี้ 1) กลุ่มผู้บริหาร สผ.กพส. ช่วงปี 2556-2560 จำนวน 6 คน และ 2) คณะทำงาน/เจ้าหน้าที่กรรมการขับเคลื่อน จำนวน 12 คน 3) กลุ่มร้านค้าผู้เข้าร่วมตลาดนัดอิมเกษตร จำนวน 5 คน 4) ครูอาชีพ ซึ่งเป็นศิษย์เก่าของ สผ.กพส. ที่ร่วมขยายผลและถ่ายทอดองค์ความรู้ จำนวน 6 คน 5) ผู้แทนกลุ่มเครือข่าย กลุ่มเครือข่ายเกษตรกรรุ่นใหม่ภาคตะวันตก ผู้แทนองค์กร/สถาบันเกษตรกรและชุมชน จำนวน 12 คน และ 6) ผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนที่ร่วมสนับสนุนและขับเคลื่อนตลาดนัดอิมเกษตร จำนวน 4 คน ขั้นตอนในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- 1) ศึกษาเอกสารวิชาการ สรุปองค์ความรู้เพื่อเป็นกรอบแนวคิดเบื้องต้นในการทำวิจัย ศึกษาข้อมูลจากรายงานผลการประเมินผลการจัดกิจกรรมบริการวิชาการผ่านตลาดนัดอิมเกษตร ซึ่งจัดทำโดยฝ่ายการศึกษาวิจัยและพัฒนา สผ.กพส. บันทึกช่วยจำการประชุมถกแถลงของกลุ่มผู้บริหาร สผ.กพส. และรายงานการประชุมขับเคลื่อนตลาดนัดอิมเกษตรประจำเดือน

2) กำหนดกลุ่มเป้าหมาย สร้าง/จัดทำเครื่องมือเพื่อรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ประกอบด้วย ประเด็นคำถามสัมภาษณ์เชิงลึก แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และประเด็นในการประชุมอภิปรายกลุ่ม ตรวจสอบความเหมาะสมของเครื่องมือโดยปรึกษาผู้เชี่ยวชาญพร้อมปรับแก้ตามคำแนะนำ ประชุมเตรียมความพร้อมทีมวิจัยเพื่อรวบรวมข้อมูล

3) รวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้ประเด็นคำถามสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 45 คน จัดบันทึกข้อมูลอย่างเป็นระบบ

4) จัดกิจกรรมประชุมอภิปรายกลุ่ม มีผู้เข้าร่วมซึ่งเป็นผู้แทนจากกลุ่มต่างๆ ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 25 คน ประชุมสะท้อนผลการวิจัย นำเสนอข้อมูลการขับเคลื่อนตลาดนัดอิมเกษตร ใช้ประเด็นคำถามในการประชุมอภิปรายกลุ่ม เพื่อรวบรวมข้อมูลผลการสะท้อนคิดจากตัวแทนของแต่ละกลุ่มโดยเน้นผู้ให้ข้อมูลหลักสะท้อนผลการวิจัยด้วยการอภิปรายและให้ข้อมูลเพิ่มเติม จัดบันทึกประเด็นสำคัญ รวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ

5) การวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปประเด็นสำคัญ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จัดทำสรุปผลการวิจัย

ระยะเวลาวิจัย ดำเนินการวิจัยระหว่างเดือนตุลาคม 2560 ถึง พฤศจิกายน 2562 ซึ่งมีความต่อเนื่องของกิจกรรมตลาดนัดอิมเกษตรนานเกิน 2 ปี

ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล

สรุปผลการวิจัย ความเป็นมา แนวทางและการขับเคลื่อนการบริการวิชาการผ่านตลาดนัดอิมเกษตร ดังนี้

1. ความเป็นมาของการบริการวิชาการผ่านตลาดนัดอิมเกษตร

1.1 **แนวคิดกลุ่มผู้นำ/ผู้บริหารและทีมงาน สฝ.กพส.** ตลาดนัดอิมเกษตรเกิดขึ้นจากกลุ่มผู้บริหาร สฝ.กพส. ในขณะนั้น ให้ความสำคัญกับภารกิจหลักขององค์กรในการให้บริการวิชาการด้านการเกษตรแบบครบวงจร ตอบสนองผู้รับบริการชุมชน/สังคมในสภาวะการณ์ปัจจุบัน ประกอบกับผลการวิจัยและประเมินผลขององค์กร พบว่า ปัญหาหลักและจุดอ่อนของเกษตรกรผู้รับบริการกลุ่มเป้าหมาย คือ การบริหารจัดการและการตลาดสินค้าเกษตร องค์ความรู้และประสบการณ์ในการบริหารจัดการตลอดห่วงโซ่อุปทาน และการได้รับโอกาสในการร่วมลงมือปฏิบัติเพื่อพัฒนาและขับเคลื่อนผ่านระบบกลุ่มและเครือข่าย กลุ่มผู้บริหารจึงมีแนวคิดร่วมกันในการพัฒนากลุ่มเกษตรกรแบบมุ่งเป้า ด้วยการเรียนรู้ครบวงจรรูปแบบใหม่และทันสมัย ใช้ตลาดนำการผลิต ผ่านแนวคิด “อิมเกษตร”

1.2 **สร้างเครือข่ายสานฝัน/ขับเคลื่อน** การดำเนินการขั้นต่อมาได้มีการเสนอแนวคิดและสร้างความร่วมมือกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ร่วมหาแนวทางในการพัฒนาสินค้าเกษตรแบบสำเร็จรูป การสร้างมูลค่าสินค้าและจัดการด้านการตลาด ดังนี้ 1) **องค์ความรู้สำเร็จรูป** เช่น การจัดแพ็คเกจชุดเมล็ดพันธุ์ผักพร้อมปลูก การจัดทำสื่อเรียนรู้ออนไลน์ กิจกรรมอบรมส่งเสริมและการแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่ม ฯลฯ 2) **ตลาดนำการผลิต** สานข้อมูลความต้องการสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตรคุณภาพ ระบบที่ปรึกษาการจัดการและการตลาด และได้รับหารือกับเครือข่ายเกษตรกรรุ่นใหม่ภาคตะวันตก (YFS) 8 จังหวัด คือ นครปฐม กาญจนบุรี ราชบุรี สุพรรณบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สมุทรสาคร สมุทรปราการ และเพชรบุรี รับฟังปัญหาความต้องการและร่วม

วิเคราะห์แนวทางในการพัฒนา ได้ข้อสรุปในการสื่อสารและการตลาดสินค้าเกษตรผ่านระบบออนไลน์ การจัดกิจกรรม “อิมเกษตร” ในรูปแบบตลาดนัดวิชาการซึ่งเป็นศูนย์รวมวิชาการ วิชาชีพ/อาชีพ และสินค้าเกษตรปลอดภัยให้ผู้เข้าร่วมได้รับความเพลิดเพลินอิมท้องและเรียนรู้ ด้วย “อิมวิชาการ อิมองค์ความรู้ อิมตา อิมใจ อิมกาย อิมท้องและอิมมิตร” นอกจากนี้ได้รับคำแนะนำและข้อเสนอแนะจากผู้บริหารและทีมที่ปรึกษาจากบริษัทเทปทาโกรจำกัด (มหาชน) อีกด้วย

1.3 การขับเคลื่อนการทำงานและพัฒนาร่วมกัน มีการกำหนดให้เป็นวาระสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาาร่วมกันของทุกฝ่ายในองค์กรผ่านชุดคณะกรรมการดำเนินงานและมีการประชุมที่ทีมงานขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่อง การทำงานมีการประสมงานประสานใจของหน่วยงานภายใน มก. ภาคประชาชน รัฐและเอกชน ร่วมกันพัฒนาและขับเคลื่อนการบริการวิชาการรูปแบบใหม่สู่ชุมชนและกลไกขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จคือกิจกรรมการประชุมที่ทีมงาน (ถกแถลง) และประชุมเครือข่ายกรรมการฯ ขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่องทุกเดือน โดยใช้กระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาร่วมกัน ในการจัดทำแผนพัฒนา แผนการปฏิบัติงาน การร่วมวางกลยุทธ์และร่วมดำเนินกิจกรรม

2. แนวทางการบริการวิชาการผ่านตลาดนัดอิมเกษตร

2.1 การบริการวิชาการรูปแบบใหม่ การเข้าถึงความรู้ในยุคปัจจุบันง่ายสะดวกและรวดเร็วผ่านระบบออนไลน์ สผ.กพส. จึงต้องมีกลยุทธ์แบบใหม่ให้ประชาชนชุมชนและสังคมเข้าถึงองค์ความรู้ของ มก. ซึ่งจากพฤติกรรมของคนโดยทั่วไปไม่ชอบไปศึกษาหรืออบรมด้านวิชาการที่เป็นทางการ แต่ชอบการเรียนรู้ผ่านการพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยน และชื่นชอบกิจกรรมที่สร้างความเพลิดเพลินเดินเล่น การท่องเที่ยว ชื่นชมธรรมชาติ สินค้าและบริการ ร่วมกิจกรรมแล้วมีความสุข ไม่เครียดและเหมาะกับทุกเพศทุกวัย จึงเสนอแนวทางการเปิดตลาดอิมนัดเกษตรเพื่อลดช่องว่างในการเข้าถึงองค์ความรู้ของ มก. “อิมใจ อิมท้อง อิมปัญญา พัฒนาความรู้” ดังนี้ **อิมใจ** ได้รับความเพลิดเพลินกับสถานที่ สินค้า กิจกรรมไปมาช้านและบริการต่างๆ **อิมท้อง** มีอาหาร สินค้าผลิตภัณฑ์ที่คุณภาพดีมีปลอดภัยได้มาตรฐานให้ได้ ชม ชิม ซ้อป **อิมปัญญา พัฒนาความรู้** มีกิจกรรมการให้ความรู้โดยครูอาชีพกิจกรรมเสวนา/สัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการ นวัตกรรม/เทคโนโลยีใหม่ มีเวทีสาธิตอาชีพ/วิชาชีพ และมีกิจกรรมวิชาการหลากหลายรูปแบบจากหน่วยงานต่างๆ มีระบบที่ปรึกษา และเกมส์ การแข่งขัน และของรางวัล

2.2 การบริการวิชาการผ่านตลาดนัดอิมเกษตร เป็นการบริการวิชาการแบบใหม่ที่มีแนวความคิดเริ่มต้นจากโครงการโมเดลข้าวกำแพงแสนที่ใช้ตลาดนำการผลิต “จากนาสู่หน้าบ้าน” และการจัดทำ “ร้าน Share Shop” หรือการทำ outlet ซึ่งเดิมมีการวางแผนสร้างต้นแบบบริเวณหน้า มก. โดยมุ่งให้เกษตรกร/ผู้ผลิตมีตลาดขาย ผู้บริโภคมีผลิตภัณฑ์ดีมีคุณภาพ และมุ่งบริการวิชาการให้ความรู้ ซึ่งในช่วงต้นสามารถขับเคลื่อนผ่าน “เทศกาลข้าวใหม่ ปลามัน” ในช่วงงานเกษตรกำแพงแสน ปี 2559 มีการ ชม ชิม ซ้อป สินค้าและผลิตภัณฑ์คุณภาพของ มก. โดยร่วมกับหน่วยงานภายใน มก. และเครือข่าย และแนวความคิดบริการวิชาการในรูปแบบใหม่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปลายปี 2558 จนในที่สุดเกิดกิจกรรมตลาดนัดอิมเกษตรขึ้นครั้งแรกในวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2560 ณ ศูนย์ส่งเสริมฯ เป็นการเปิดตลาดแบบใหม่รองรับให้กับกลุ่มเครือข่าย และเป็นศูนย์กลางองค์ความรู้และการเรียนรู้ด้านการผลิต การบริหารจัดการ การแปรรูปและการตลาดในพื้นที่ของ มก. ซึ่งเป็นบริการวิชาการที่เกษตรกร/ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รับความรู้และความสำราญ

3. การขับเคลื่อนกิจกรรมตลาดนัดอิมเกษตร

กลไกการขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จคือการตั้งเป้าหมายที่ชัดเจน การประชุมอย่างต่อเนื่อง การประสานงานประสานใจของคณะทำงานและการจัดกิจกรรมการขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่อง โดยมีกระบวนการสู่ความสำเร็จซึ่งควรได้รับการเผยแพร่ขยายผล ดังนี้

3.1 การประชุมขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่อง จัดกิจกรรมการประชุมอย่างต่อเนื่องของคณะทำงานขับเคลื่อนซึ่งเป็นตัวแทนจากทุกกลุ่มของผู้ให้ข้อมูลและหลักมีหน้าที่ในการจัดกิจกรรมตลาดนัดอิมเกษตรทุกเดือน **1) ประชุมถกแถลง** ในระยะแรกที่มีผู้บริหารมีการจัดประชุมอย่างไม่เป็นทางการด้วยการถกแถลงทุกอาทิตย์ในทุกเช้าของวันพฤหัสบดี เวลา 7.30-8.30 น. เป็นระยะเวลา 6 เดือน **2) ประชุมคณะทำงานขับเคลื่อน** หลังจากมีการแต่งตั้งชุดกรรมการดำเนินงาน มีการจัดประชุมร่วมกับทุกเครือข่ายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเดือนละ 1-2 ครั้งอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 6 เดือน เพื่อระดมความคิดร่วมกันวางแผน กำหนดบทบาทหน้าที่และเตรียมการจัดกิจกรรม โดยมีการตั้งเป้าหมาย การวางแผนในภาพรวมของตลาดนัดอิมเกษตร และการวางแผนปฏิบัติงานกำหนดกิจกรรม วางบทบาทหน้าที่ต่างๆ ตามสภาวะการณ์ในแต่ละช่วงเวลาโดยมีแผนงานล่วงหน้า 3 เดือน และ **3) การประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อพัฒนา** ทุกครั้งหลังการจัดกิจกรรมตลาดนัดอิมเกษตรของทุกเดือนได้มีการกำหนดให้มีการประชุมเพื่อถอดบทเรียนและสรุปผลการจัดกิจกรรมนำเสนอผลการประเมินและร่วมวางแผนทางในการปรับปรุงพัฒนาสู่ความยั่งยืน รวมทั้งทบทวนแผนการปฏิบัติงาน กลยุทธ์ในการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป

3.2 การมีส่วนร่วมจากหน่วยงานความร่วมมือ กลไกสำคัญในการขับเคลื่อนกิจกรรมตลาดนัดอิมเกษตรคือความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมด้วยความจริงใจ มีการให้และมีการรับ ตามบริบทและภารกิจของแต่ละกลุ่ม โดยคณะผู้บริหารและทีมงานของ สฟ.กพส. ได้สร้างความร่วมมือด้วยการ**ประสานงานและประสานใจ** ซึ่งมีต้นทุนเดิมจากการทำงานร่วมกับองค์กรต่างๆ และชุมชนสังคม ได้รับความสนใจมีการตอบรับและมีมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน รัฐ เอกชน ในการขับเคลื่อนกิจกรรมสู่ความสำเร็จ (Table 1)

Table 1 Participation in driving Im-Kaset market

Stakeholders	Meeting	Plan	Implement	Lesson learn	Evaluate
NAETC's board	✓	✓	✓	✓	✓
NAETC's staffs	✓	✓	✓	✓	✓
Shops			✓	✓	✓
Vocational teachers	✓	✓	✓	✓	✓
Young Smart Farmers	✓	✓	✓	✓	✓
Kasetsart University			✓	✓	✓
Government sector			✓	✓	✓
Private sector			✓	✓	
Public sector			✓	✓	

3.3 การจัดทำแผนพัฒนาตลาดนัดอิมเกษตรแบบมีส่วนร่วม จากข้อสรุปในการพัฒนาเพื่อตอบ โจทย์ของชุมชนในการให้บริการวิชาการของ สผ.กพส. มก. ซึ่งเป็นองค์กรชั้นนำชุมชนและสังคมในสภาวการณ์ ปัจจุบัน ได้มีการวางแผนและกำหนดกิจกรรมบริการวิชาการผ่านตลาดนัดอิมเกษตร (วิชาชีพ วิชาการ) โดยระดม ความคิดของผู้แทนกลุ่มที่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมตลาดนัดอิมเกษตร จัดทำแผนและดำเนินงาน “โครงการ บริการวิชาการผ่านตลาดนัดอิมเกษตร สผ.กพส.” พัฒนาและขับเคลื่อนด้วยการประชุมอย่างต่อเนื่องของทีมและ หาแนวร่วม ร่างแผนการจัดกิจกรรมการบริการวิชาการอย่างเหมาะสม มีการวาง บทบาทหน้าที่/โครงสร้างในการ บริหารจัดการตลาดนัดอิมเกษตร (บทบาทในการขับเคลื่อน คนใน คนนอก รัฐ เอกชน ฯลฯ) บริหารจัดการด้าน สถานที่ ครูอาชีพ เกษตรกร(พ่อค้าแม่ค้า) โดยมีการพัฒนาสินค้า บริการใหม่ สร้างกิจกรรมใหม่เพื่อจัดแสดงเพื่อ ลดความซ้ำซากจำเจ มีเทคนิคที่น่าสนใจต่างๆ มานำเสนอตามยุคตามสภาวการณ์ เช่น การขายสินค้าออนไลน์ ทำกิจกรรมตรวจสุขภาพผู้สูงอายุ ฯลฯ โดยมุ่งการจูงใจลูกค้า/ผู้รับบริการมาร่วมงาน และการสร้างความร่วมมือ กับปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมกับ อบต. เทศบาล ท้องถิ่น ชุมชนกลุ่มต่างๆ และสร้างความร่วมมือกับเอกชน/บริษัท มาร่วมทำกิจกรรม CSR

3.4 การขับเคลื่อนและกลยุทธ์การพัฒนา การดำเนินงานตามแผน การรู้บทบาทหน้าที่ในการ ขับเคลื่อนและบริหารจัดการโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมซึ่งต้องทำงานเป็นทีมเดียวกัน บทบาทผู้นำที่ชัดเจน ทำงานโดยใช้ความสัมพันธ์ที่ดี “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” สร้างความร่วมมือรอบด้าน เป้าหมายที่ชัดเจนต่อภารกิจ หลักคือการพัฒนาคนให้เกิดการเรียนรู้ การให้บริการวิชาการองค์ความรู้เทคโนโลยี/นวัตกรรมนำสมัยการจัด กิจกรรมให้ตรงกับความต้องการและทำตัวเป็นเจ้าของบ้านที่ดี มีสินค้าปลอดภัยและได้มาตรฐาน ราคายุติธรรม ร้านค้า/ครูอาชีพที่พร้อมบริการและให้ความรู้ กลยุทธ์ในการเพิ่มกลุ่มลูกค้า/ผู้รับบริการ คือประชาสัมพันธ์ผ่าน ระบบออนไลน์ การใช้พลังของเครือข่ายภายในและภายนอกและการของความร่วมมือในการจัดกิจกรรมบริการ วิชาการโครงการอื่นๆ ในช่วงวันจัดตลาดนัดอิมเกษตร จำหน่ายสินค้าจูงใจและมีกิจกรรมการจัดจำหน่ายสินค้า อุปโภคบริโภคในราคาถูกกว่าท้องตลาดทั่วไป

4. แนวทางการต่อยอดการพัฒนาและการขยายผลสู่ความยั่งยืน

ตลาดนัดอิมเกษตรมีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องยาวนานกว่า 2 ปี รวมจำนวน 29 ครั้ง มีจำนวน ร้านค้า/ครูอาชีพที่เข้าร่วมกว่า 50 ร้าน และมีกลุ่มลูกค้า/ผู้รับบริการในแต่ละเดือนไม่น้อยกว่า 300 คน ความ ร่วมมือจากเครือข่ายทุกภาคส่วนส่งผลต่อความสำเร็จ มีการสร้างการเรียนรู้ร่วมกัน สร้างอาชีพและสร้างรายได้ รวมทั้งเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และการพัฒนาอาชีพของเกษตรกร และศูนย์รวมสินค้าปลอดภัยและลูกค้าผู้รัก สุขภาพ ความสำเร็จที่เกิดขึ้นมีแนวทางในการต่อยอดการพัฒนาและการขยายผลสู่ความยั่งยืนของการบริการ วิชาการผ่านตลาดนัดอิมเกษตรคือการถอดบทเรียนความสำเร็จเป็นรายกิจกรรม สรุปผลและสร้างคู่มือการ พัฒนาตลาดนัดอิมเกษตร และการดำเนินการร่วมกันในการเป็นที่พึ่ง/ที่ปรึกษาสำหรับชุมชนขยายผล และ ดำเนินการจัดการสร้างเครือข่ายตลาดนัดอิมเกษตรในชุมชนอื่นที่มีความพร้อมในการพัฒนาคน พัฒนาสินค้า เกษตร พัฒนาชุมชนสร้างการเรียนรู้ สร้างความร่วมมือ สร้างอาชีพและสร้างรายได้ต่อไป

สรุปผลการวิจัย

ตลาดนัดอิมเกษตรเป็นการขับเคลื่อนการบริการวิชาการด้านการเกษตรของ สฟ.กพส. เกิดขึ้นจากความร่วมมือของกลุ่มผู้บริหารและคณะทำงาน ร่วมกับเครือข่ายเกษตรกรรมรุ่นใหม่ภาคตะวันตกและหน่วยงานเครือข่ายภายใน มก. และภายนอกทั้งภาครัฐ เอกชนและภาคประชาชน เป็นการขับเคลื่อนการให้บริการวิชาการผ่านการตลาดนัดอิมเกษตรของ ซึ่งได้ร่วมพัฒนาและขับเคลื่อนการบริการวิชาการในรูปแบบใหม่ผ่านแนวคิด “อิมใจ อิมท้อง อิมปัญญา พัฒนาความรู้” กลไกขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จ คือ กิจกรรมการประชุมทีมงาน (ถกแถลง) และประชุมเครือข่ายกรรมการฯ ขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่องทุกเดือน การจัดทำแผนพัฒนา แผนการปฏิบัติงาน การร่วมวางกลยุทธ์และร่วมดำเนินกิจกรรม รวมทั้งมีการถอดบทเรียนและเรียนรู้ร่วมกันจากการประเมินผลและร่วมกันปรับปรุงพัฒนา มีการจัดกิจกรรมต่อเนื่องเดือนละ 1 ครั้ง ตั้งแต่กุมภาพันธ์ 2560 จนถึงพฤศจิกายน 2562 รวม 29 ครั้ง แนวทางการต่อยอดการพัฒนาและการขยายผลสู่ความยั่งยืนคือการถอดบทเรียนความสำเร็จและขยายผลสู่ชุมชนอื่นต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ควรศึกษารูปแบบการขับเคลื่อนงานบริการวิชาการด้านการเกษตรผ่านตลาดนัดอิมเกษตรสู่ความสำเร็จ เพื่อขยายผลการให้บริการวิชาการรูปแบบใหม่ในเชิงรุกของหน่วยงานบริการวิชาการต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณคณะกรรมการบริหาร สฟ.กพส. ในช่วงปี 2556-2560 คณะทำงานและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักจากหน่วยงานเครือข่ายทุกท่านซึ่งเป็นกลุ่มผู้ขับเคลื่อนโครงการบริการวิชาการผ่านตลาดนัดอิมเกษตร สฟ.กพส. สู่ความสำเร็จ

เอกสารอ้างอิง

- สาคร ชินวงศ์ สิริรัตน์ เศษฐสุมน และสุภาภรณ์ สงค์ประชา. 2560. ความพร้อมของศูนย์ส่งเสริมและฝึกอบรมการเกษตรแห่งชาติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในฐานะหน่วยงานบริการวิชาการด้านส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร. *Veridian E-Journal SU* 10 (1): 533-549.
- สิริรัตน์ เศษฐสุมน และคณะ. 2548. **แนวทางการบริการทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพของสำนักส่งเสริมและฝึกอบรม กำแพงแสน**. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, นครปฐม.
- สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม กำแพงแสน. (2553). **การศึกษารูปแบบการบริการทางวิชาการกับสังคมในพื้นที่ภาคกลางตอนล่าง: กรณีมหาวิทยาลัยของรัฐและมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ**. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, นครปฐม.
- สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม กำแพงแสน. (2555). **30 ปี ศูนย์ส่งเสริมและฝึกอบรมการเกษตรแห่งชาติ**. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตกำแพงแสน, นครปฐม.